

Handel med heste: hvad kan gå galt?

Fra at hestehandel blot var et håndslag på Hjallerup Marked, er en handelsundersøgelse nu blevet en fast procedure, når hesten skifter ejer. Imidlertid sker det undertiden, at der ved handelsundersøgelsen opdages nogle ting, som hverken køber eller sælger var bekendt med. I disse tilfælde kan handelen gå i hårdknude og i værste fald helt i vasken.

Hvorfor skal hesten handelsundersøges?

Undersøgelsen har til formål afdække alle afvigelser ved hesten – dvs. både kliniske fund og evt. røntgenforandringer. Det er vigtigt at slå fast, at når man har med biologi at gøre, er verden sjældent sort/hvid. Ofte er der en biologisk variation, og ved handelsundersøgelsen vurderer man, om forholdene er indenfor eller udenfor normal variation. Efter undersøgelsen kender både køber og sælger hestens tilstand på handelstidspunktet, og derved er man bedst muligt sikret mod en senere handelstvist.

Er handelsundersøgelsen en garanti for at hesten kan holde?

Nej. Ingen undersøgelse, uanset hvor omfattende og grundig, kan garantere holdbarheden på en hest. Men en handelsundersøgelse kan afdække langt de fleste forhold, som kan få betydning for holdbarheden.

Hvorfor kan dyrlægen ikke sige godkendt eller kasseret?

Om nogle anmærkninger kan dyrlægen med sikkerhed sige, at de er uden betydning, og andre anmærkninger kan dyrlægen med sikkerhed sige, at de vil få betydning for hesten. Desværre findes der mange anmærkninger, hvis betydning befinder sig i en gråzone midt i mellem yderpunkterne, og som derfor ikke kan udelukkes at få betydning for hesten. I disse tilfælde er der en risiko for, at de påpegede anmærkninger vil give anledning til problemer på et senere tidspunkt. Hvorvidt risikoen er stor eller lille, vurderer dyrlægen ud fra hestens alder, hestens tidligere præstationer, køberens forventede brug og ikke mindst ud fra dyrlægens egen erfaring. I disse tilfælde er det forkert at betegne hesten som kasseret, for selvom der er en lille risiko for problemer, er der samtidig en tilsvarende stor chance for, at hesten efterfølgende vil præstere problemfrit. Når dyrlægen har vurderet, at det ikke kan udelukkes at få betydning for hesten, er det op til køber at afgøre, om vedkommende tør løbe den pågældende risiko.

Min hest har en anmærkning, selvom den aldrig har haft problemer med den. Hvorfor kan den ikke godkendes?

Dyrlægen har ingen spåkugle, hvor han kan se ind i fremtiden. Nogle anmærkninger, som for eksempel visse røntgenforandringer, giver først anledning til problemer under visse betingelser. Når en hest skifter ejer, skifter den ikke bare rytter. Der sker også mange ændringer i management: ny rytter, rideteknik, stævneaktivitet, opstaldning, foldmanagement, ridebund, dyrlæge, smed, ridelærer etc. kan alle have

betydning for, om en anmærkning giver problemer efter købet. Så selvom hesten har fungeret problemfrit hos sælger, er det ikke ensbetydende med, at den efterfølgende vil fungere fint med anmærkningen hos køber. Det er dén overvejelse, som dyrlægen står med ved handelsundersøgelsen, og den vurdering kan være vanskelig, og til tider er den svær at forstå for sælger.

Der kan du se, hvad jeg sagde!

Hvis en køber springer fra på grund af en anmærkning ved hesten, er det ikke ensbetydende med, at hesten efterfølgende vil få problemer. Nogle gange kontaktes vi af sælgere med beretning om, at hesten, som ikke blev godkendt, fortsat fungerer upåklageligt hos dem. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at dyrlægen har vurderet forkert. Dyrlægens overvejelser har netop gået på risikoen ved et ejerskifte og ikke ved fortsat ridning hos sælger.

Hvorfor er dyrlægerne ikke enige?

Det kan give anledning til stor opstandelse, når to dyrlæger ikke gør sig de samme fund på hesten, eller når dyrlæger ikke er enige om betydningen af fundene. Desværre er mange fund, især røntgenforandringer, ringe belyst i den videnskabelige litteratur. Vurderingen af dem bygger derfor på dyrlægens erfaringsgrundlag, som kan være meget forskellig fra dyrlæge til dyrlæge. Nogle dyrlæger anser mindre afvigelser som værende indenfor normal variation og anmærker dem derfor ikke, mens andre dyrlæger gør. Nogle dyrlæger har dårlige erfaringer med nogle anmærkninger, mens andre dyrlæger ikke har. Dyrlægen, som foretager handelsundersøgelsen, har fordelen af, at have set hesten i levende live, mens købers dyrlæge har fordelen af at kende rytterens brug og behov. Uoverensstemmelsen mellem dyrlæger kan virke forvirrende for køber og frustrerende for sælger. Beslutningen ligger i sidste ende hos køber, som bør følge rådgivningen fra den dyrlæge, som vedkommende har mest tillid til. I tvivlstilfælde må man søge en second opinion hos en tredje, uvildig dyrlæge.

Den kræsne køber

Undertiden oplever man købere, som afviser at købe hesten, hvis blot den har en ubetydelig anmærkning. Det er vigtigt at slå fast, at det ved hestehandel altid er en brugt genstand, som man køber. Man må som køber derfor være indstillet på, at der ved de fleste handelsundersøgelser gøres nogle fund, som er uden for normal variation, men som er ubetydelige for hestens brug. Det svarer til at købe en brugt bil med en bule i forskærmen. Det er en skade på bilen, men det forhindrer den ikke i at kunne køre. Endelig må man som køber også gøre sig klart, at hvis man endelig finder den fejlfrie hest, er det ikke sikkert, at hesten har de ridemæssige kvaliteter, som man søger, eller at hesten rent prismæssigt ligger indenfor ens formåen.

Kan den forsikres?

Hvis hesten godkendes ved handelsundersøgelsen, vil den ofte kunne forsikres med fuld dækning for liv og uanvendelighed hos et forsikringsselskab. Forsikring er et erhverv, hvor man køber en beskyttelse indenfor et risikoområde, og da det er en forretning, kan selskabet selv afgøre på hvilke betingelser, at det vil tegne fuld dækning. Undertiden kan forsikringsselskabet og dets dyrlæge have en anden vurdering af de fund, som er konstateret ved handelsundersøgelsen og i disse tilfælde tage et midlertidigt eller permanent forbehold. Den handelsundersøgende dyrlæge kan derfor kun udtale sig vejledende omkring forsikringsforhold, da forholdet hviler på en vurdering af tredjemand. Lige så vel som der kan være forskelle

i vurderingen mellem dyrlæger, kan der også være forskelle i mellem forsikringselskaber. Hvis fuld forsikringsdækning uden forbehold er en betingelse for købet, bør dette indføres i købekontrakten.

Kan jeg let sælge hesten igen?

Hvis hesten købes med henblik på videresalg, er det ikke kun hestens holdbarhed, som dyrlægen skal vurdere, men også om hesten kan omsættes problemfrit. Igen hviler det på en vurdering af tredjemand, nemlig en fremtidig køber og købers dyrlæge. Den handelsundersøgende dyrlæge kan derfor kun udtale sig vejledende omkring forholdet. Jævnligt gør vi anmærkninger, som vi personligt finder uden betydning for holdbarheden, men som vi af erfaring ved, kan give anledning til problemer i en handelssituation.

Kan alle dyrlæger lave handelsundersøgelse?

Alle dyrlæger kan foretage handelsundersøgelse, men der kan som nævnt være stor forskel i dyrlægernes erfaringsgrundlag, hvad angår vurderingen af anmærkninger. I bund og grund bør man vælge en dyrlæge, som man har tillid til, eller som ens egen dyrlæge kan anbefale. Husk at pris og kvalitet ofte går hånd i hånd.

Når tingene går i hårdknude, hvad gør vi så?

Hvis der ved handelsundersøgelsen konstateres anmærkninger, som er forbundet med en risiko ved ejerskifte, behøver handlen ikke nødvendigvis at gå i vasken. Risikoen kan enten honoreres ved et prisafslag til køber, eller ved at hesten handles på vilkår. Ved handel på vilkår stiller sælger en garanti på et specifikt forhold i en tidsbegrænset periode. Hvis hesten indenfor den angivne periode får problemer med netop dette forhold, udveksles hest og købesum igen. Typisk aftales det, at sælgers garanti gælder i den periode, hvor forsikringselskabet har taget forbehold. På den måde holdes køber risikofri i perioden efter ejerskiftet, indtil forsikringselskabet har overtaget risikoen.
